

«Ξεφυλλίζοντας εφημερίδες της εκατονταετίας 1912-2012».

Με αφορμή δημοσιεύματα σχετικά με τη Σιάτιστα
θυμάμαι-μαθαίνω-προβληματίζομαι.

11^η σειρά δημοσιευμάτων

Η δεκαετία του '30 ήταν εξαιρετικά σκληρή για τη Σιάτιστα:

- Είχε συμβεί το οικονομικό κραχ στην Αμερική και μεταδόθηκε σε όλο τον κόσμο.
- Η φυλλοξήρα είχε καταστρέψει τα αμπέλια μας.
- Το χαλάζι είχε μετατρέψει τις στέγες των σπιτιών σε κεραμιδοκόμματα .
- Η μαύρη ακρίδα είχε εξαφανίσει τα καπνά.

Μεγάλο μέρος του πληθυσμού της πόλης πεινούσε.

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, το 31 ήρθε και μια άδικη ερμηνεία του νόμου για το επίδομα ανεργίας των καπνεργατών, η οποία στερούσε από τους άνεργους καπνεργάτες την τελευταία δυνατότητα επιβίωσης.

Οι εργάτες δεν το έβαλαν κάτω.

Αφού δεν μπόρεσαν στον τόπο τους να βρουν το δίκιο τους ξεκίνησαν για τη Θεσσαλονίκη!

Ακολουθεί σχετικό ρεπορτάζ από την εφημερίδα **ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ** στο φύλλο της **22/10/1931**.

**ΜΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ
ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΡΓΑΤΩΝ
ΑΠΟ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ
ΜΕΧΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Σαράντα καπνεργάται, άνεργοι ήδη από πολλών μηνών και μη συμπεριλαμβανόμενοι στις καταστάσεις των επιδομάτων του ΤΑΚ, κατήλθον πεζή από το Νυμφαίον και την Σιάτιστα στη Θεσσαλονίκη, για να διαμαρτυρηθούν, να ζητήσουν το δίκη τους, να τύχουν τέλος οιασδήποτε προστασίας εκ μέρους του Κράτους. Πεζή από το Νυμφαίον και τη Σιάτιστα. Για να το καλοσκεφθή κανείς..... Η διάνυσις μιας τόσο μακρυνής αποστάσεως, υπερβαινούσης τα 180 χιλιόμετρα, και εις περίοδον μάλιστα, χειμερινήν σχεδόν, προϋποθέτει πεζοπόρους αντέχοντας στο δρόμο και στις κακουχίες, αθλητάς προπονημένους, σώματα γερά και ατσαλένια. Και οι ατυχείς καπνεργάται της Σιατίστης δεν ήσαν τίποτε απ' όλα αυτά. Η πείνα, η φτώχεια, η ανέχεια, η στενοχώρια, η αβεβαιότης της αύριον – όλα αποτελέσματα της ανεργίας- τους έχουν εξαντλήση σε βαθμό απίστευτο!

Πως επεχείρησαν λοιπόν την τραγική αυτή πορεία;

Χρειάζεται ερώτημα; Χωρίς καμμιά αμφιβολία, οι σαράντα πεζοπόροι της Σιατίστης και του Νυμφαίου, ωπλίσθηκαν με δύναμι, με τόλμη, με αυτοθυσία, όπλα που τους έδωκε η εξαθλίωσις της ζωής, στην οποίαν περιήλθον. Σκέφθησαν ότι έχουν οικογένειες που εις μάτην περιμένουν να τους πάνε ψωμί, ότι δικαιούνται και αυτοί να πάρουν το μικρό επίδομα ανεργίας, που από μηνός παίρνουν οι άλλοι καπνεργάται, ότι έχουν δίκη τέλος, αλλά το δίκη τους αυτό δεν τους το ανεγνώρισε κανείς έως τώρα από τους αρμοδίους του τόπου των, στους οποίους απετάνθησαν. Το παράπονό τους τούς έπνιγε. Η πείνα αυτών και των οικογενειών των τους έσπρωγγε στα άκρα. Έπρεπε να τεθή κάποιο τέλος στην τραγική τύχη τους.... Συνήλθον μια μέρα, συνεσκέφθησαν και απεφάσισαν:

-Θα κατεβούμε στην Θεσσαλονίκη, να βρούμε το δίκη μας;
Αλλά με τι μέσον;

Αλήθεια, αυτό δεν πέρασε από το νου τους. Τα αυτοκίνητα που εκτελούν τη συγκοινωνία θέλουν χρήματα, πολλά χρήματα, τα οποία οι άνεργοι, οι πεινώντες καπνεργάται, δεν είχαν.

Ξαφνικά ακούσθηκε μία φωνή:

-Θα κατεβούμε με τα πόδια!

Η πρότασις ούτε συνεζητήθη καν. Το δίκηο τους, η απελπισία τους, η πείνα τους τούς έδωκαν δύναμι κι ένα πρωί ξεκίνησαν για τη Θεσσαλονίκη.

Ο δρόμος ήταν μεγάλος και η Θεσσαλονίκη μακρυνά. Κι έβρεχε από ώρας εις ώραν. Έκαμε κρύο και τις νύχτες πουθενά δεν εγίνοντο δεκτοί, γιατί δεν είχαν χρήματα...

-Κουράγιο, είπαν. Θα συνεχίσουμε την πορεία μας, θα αφηφίσουμε τη λάσπη, τη βροχή, το ψύχος, την πείνα και θα φθάσουμε στη Θεσσαλονίκη. Όποιος επιμένει νικά!

Ύστερα από τρεις ημέρες- προχθές το βράδυ- έφθαναν στην πόλι μας εξηντλημένοι από την κούραση και τις κακουχίες. Και παρουσιάστησαν στη Διεύθυνσι του ΤΑΚ, να διαμαρτυρηθούν, να ζητήσουν το δίκηο τους.

Ο κ. Αγαλόπουλος απουσιάζει εις Αθήνας. Τους εδέχθη ο κ. Λάπας, ο υποδιευθυντής, και τους είπε:

-Δεν έχετε δίκηο!

-Γιατί;

-Γαιτί έτσι λένε οι κανονισμοί. Ξέρετε, ότι ο Κανονισμός ορίζει: «Σε κέντρα όπου υπάρχουν καπνεργάται κάτω των χιλίων δεν χορηγούνται επιδόματα ανεργίας, αλλά τους επιστρέφονται αι εισφοραί των ηυξημένοι κατά 25%

-Μα και στην Κλεισούρα δεν υπάρχουν παρά 17 καπνεργάται. Και όμως εκείνοι παίρνουν επίδομα.

-Ναι, αλλά η Κλεισούρα δεν βγάζει καπνά. Εκεί οι καπνεργάται θεωρούνται αστοί άνεργοι.

-Και ημείς δεν είμεθα άνεργοι;

-Ναι, αλλά σύμφωνα με τον κανονισμό στο δικό σας το χωριό υπάρχουν καπνά που έχουν ανάγκην χωρικής επεξεργασίας και δεν δικαιούσθαι επίδοματος.

-Ωστε δεν μπορεί να γίνη τίποτε για μας;

-Τίποτε, δυστυχώς. Οι κανονισμοί έτσι ορίζουν. Δικαιούσθε να πάρετε πίσω τις εισφορές σας μόνον, ηυξημένες κατά 25%.

Ελάτε τώρα στη θέσι των καπνεργατών που ξεκίνησαν πεζή από τη Σιάτιστα νάρθουν στη Θεσσαλονίκη να βρουν το δίκηο τους και να βλέπουν και τώρα ότι οι κανονισμοί έτσι ορίζουν, ότι δεν έχουν δίκηο και ότι τα 180 χιλιόμετρα που διήνυσαν πεζή, τα διήνυσαν χωρίς κανένα αποτέλεσμα.

Έχει ζωές ολόγλυκες

Κι έχει ζωές πικρές...

Κάπου αργοστάζουν δάκρυα,

Κάπου λαλούν χαρές.....

Λέγει κάπου ο ποιητής.

Αλλά και την φοράν αυτήν οι σαράντα πεζοπόροι της Σιατίστης δεν απελπίστησαν. Βρήκαν τη διέξοδο.

-Θα παρουσιασθούμε στον κ. Γεν. Διοικητή.

Και παρουσιάστησαν.

Ο κ. Γονατάς τους εδέχθη με καλωσύνη και προσπάθησε να τους καθησυχάσει. Αν οι κανονισμοί είναι στραβοί, πρέπει να διορθωθούν. Και όπως από της 25 Σεπτεμβρίου χορηγούνται επιδόματα ανεργίας εκ 30 δραχμών ημερησίως σε οκτώ χιλιάδας καπνεργάτας, πρέπει να εξευρεθή τρόπος για την επιδότησι και των σαράντα αδικομένων καπνεργατών της Σιατίστης.

Δεν αμφισβητούμε την σκοπιμότητα των κανονισμών, που ορίζουν ότι σε κέντρα όπου υπάρχουν καπνά προς χωρικήν επεξεργασίαν οι καπνεργάται δεν πρέπει να επιδοτούνται, αλλά να παίρνουν πίσω τις εισφορές των ηυξημένες κατά 25 τοις εκατό.

Αλλά επιμένουμε και ημείς να εξετασθή, μήπως τυχόν και στη Σιάτιστα, ή και σε άλλα παρόμοια κέντρα, δεν υπάρχουν καπνά προς χωρικήν επεξεργασίαν και οι καπνεργάται εξακολουθούν να παραμένουν άνεργοι και χωρίς να επιδοτούνται.

Και αν συμβαίνει ένα τέτοιο πράγμα να τροποποιηθούν οι κανονισμοί, να δοθή το δίκιο στους αδικομένους, ώστε να μην εξαναγκάζονται οι καπνεργάται εξηντλημένοι από την πείνα και τη δυστυχία, να διανύουν 180 χιλιόμετρα πεζή και νάρχονται στη Θεσσαλονίκη, για να διαμαρτύρωνται, να ζητούν με τη γροθιά τους το δίκιο και να εξωθούνται έτσι στα άκρα.

Το παράδειγμα της ηρωικής καθόδου των σαράντα της Σιατίστης, ας χρησιμεύση ως μάθημα. Είναι τόσον χαρακτηριστικόν, όσον και σκληρόν!

Οι φωτογραφίες των αποσπασμάτων των εφημερίδων προέρχονται από το διαδικτυακό τόπο: Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού τύπου <http://www.nl.g.gr/digitalnewspapers/ns/main.html> (*)

Πίνακας δημοσιευμάτων